

BISERICA SI SCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLĂRĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an . . . 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 288.

Nr. 1963/1926.

Ordin circular.

În conformitate cu hotărârea Sf. Sinod dela 15 Aprilie a. c. dispunem, precum urmează:

Se va purta în toate bisericile un disc numit al *Sf. Mir*, în ziua de 26 Octomvrie, *Sf. Dimitrie isvoritorul de mir*, în fiecare an.

Produsul acestui disc se va aduna la Sfântul Sinod și va forma un fond numit al Sfântului Mir și se va administra de Sfântul Sinod. Din acest fond se vor acoperi cheltuielile de pregătirea și prepararea Sfântului Mir.

Sumele ce se vor aduna la vremea sa, sunt a se trimite pe calea oficiului protopopesc respectiv, la Oficiul cassei Consiliului eparhial Arad, cel mult până la 30 Noemvrie a fiecărui an.

Arad, la 8 Maiu 1926.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcopul Aradului.

Nr. 1962/1926.

Comunicat.

Sf. Sinod în ședința sa dela 17 Aprilie a. c. a adus următoarea hotărâre:

„Toți preoții cari într'un chip sau altul, fără blagoslovenia și fără încuviințarea chiriarhului, au părăsit slujba preoțească, se consideră ca decăzuți din drepturile pe cari legile militare le acordă preoților.

Toți acei preoți cari cu blagoslovenia chiriarhului au îmbrățișat diferite ocupațiuni compatibile cu misiunea preoțească, profesori, institutori, etc. — sunt obligați să păstreze rândulala canonică relativ la cuminecarea cu Sf. Taine și la o conduită în societate potrivit demnității harului preoției”.

Ceeace aducem la cunoștința celor interesați spre știre, orientare și conformare.
Arad, la 8 Maiu 1926.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcopul Aradului.

Nr. 1831/1926.

Comunicat.

În conformitate cu hotărârea Sf. Sinod Nr. 223/926, recomandăm cucernicilor preoți și credincioșilor, cărțile *Noului Testament* traduse de P. S. Episcop *Nicodem* și apărute în tipografia Monastirei Neamțu.

Conducerea librăriei noastre diecezane a fost avizată să se provadă cu aceste cărți spre a le pune în vânzare.

Arad, la 11 Maiu 1926.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcopul Aradului.

Sectarii și Biblia.

Despre sectari este răspândită în general părerea, că anume cunosc perfect de bine Sf. Scriptură. Ce e mai mult se crede, că o parte a preoțimii n'ar putea ține piept discuțiilor cu dânșii.

Printr'o experiență minuțioasă personal m'am convins tocmai despre contrarul acestei opinii. Cunoștința sectarilor în chestiuni biblice mi-s'a părut iluzorică. Purtarea ostentativă la buzunar a Vechiului și Noului Testament de către sectari, precum și insultele adresate preoțimii noastre prin așa zisele „predici” ale lor, nu însemnează cunoașterea Bibliei. A cunoaște Sf. Scriptură însemnează cu totul altceva. „Însemnează a cunoaște „Cuvântul lui Dumnezeu” scris în limbile originale, sau măcar — pentru

noi — în traducerea impecabilă a limbii noastre. A tălmăci Biblia însemnează să ții cont de geneza cărților sfinte, adică să cunoști realitățile istorice, limbistice, religioase, culturale ale timpurilor în cari s'au scris. Cunoașterea Sf. Scripturi presupune deci posedarea multor și variatelor discipline axiliare, fără de cari creștinul rămâne neorientat, ca într'o pădure seculară. Pentru cunoașterea Bibliei se cer deci multe și felurite cunoștințe, dar mai ales mult spirit critic religios, căci numai astfel ne vom putea izbăvi de arbitrarul individualist al sectarilor.

Magisteriul Bisericii a fixat în cursul vremurilor învățătura cea adevărată, pe care nici clericii nici mireni n'o mai pot schimba. Ea poartă pecetea vecinicii, precum vecinic este izvorul din care s'a revărsat. Căutând Biblia, la umbra acestui izvor, o înțelegem cu adevărat și suntem scutiți de rătăcirii. La orice caz, pentru înțelegerea Sf. Scripturi se cere o mentalitate mai avansată, decât a unui plugar sau ciobotar, a unui Franzel sau chiar sergent de stradă. Se cere deci multă învățătură teologică, dar care și ea adeseori în tălmăcirea părților apocaliptice din Biblie (prof. Ezechiel. Apocalipsa etc.) dă explicații aproximative și nu absolut precise. Singurii sectarii se cred infalibili și în posesia exclusivă a cunoașterii Bibliei. Dar vai ce cunoaștere. O cunoaștere sau mai exact o necunoaștere a cuvintelor: „Oare toți sunt apostoli? Oare toți profeți? Oare toți învățători? Oare toți au puteri?“ (I. Ep. Cor. XIII. 29.)

Sectarii cetesc și tălmăcesc Biblia, fără să ție cont de nici un principiu. Cunoașterea și explicare ce o dau sectarii este ceva cu totul trivial, este mai mult o parodie a „Cuvântului lui Dumnezeu“, o scamatorie în domeniul religios. Ceeace ne-a sugerat aceste constatări este experiența comună.

Am remarcat faptul, că sectarii și în special bapțiștii poartă vecinic la sine cărticica Noului Testament.

Aceasta o fac parte pentruca să se provoace deadreptul la anumite texte — socotite de dâșii — drept dovezi contrare ortodoxiei noastre, parte ca legându-se de ele și descărându-și prin ele toată ura în contra preoșimii române să-și arate știința în ale Sf. Scripturi. E drept, că sectarii cetesc Biblia, dar fără să înțeleagă și să știe decât textele cari șpriijesc, după părerea lor. erezia respectivă și prin cari texte ne combat pe noi.

Textele la cari se referesc sectarii nu le cunosc în urma studiului personal ce l'ar face, ci din auzite dela predicatorii interesați în

cauză. Aceștia la rândul lor dela corifeii ereziei sau din cărțile ereziei respective.

Biblicismul sectar are în sine ceva papagalicesc. Se cunosc și recitează texte biblice, fără legătură într'olaltă sau cu erezia respectivă.

Textele din chestiune le notează cu creion în cartea V. sau N. Testament. Le învață în mod mecanic dimpreună cu autorul, capitulul și versul din Biblie, pentruca la ocaziuni bine venite să le reciteze spre uimirea norodului. Putem să ne imaginăm admirațiunea mulțimii inculte, pentru știința sectarului. O admirație uzurpată, dar în fine efecte vânează, dâșii.

Nu mai vorbim de felul cum tălmăcesc sectarii Biblia, când literal, când figurat când arbitrar pierzându-se în chaosul obscurantismului, dupăcum se potrivește scopului lor destructiv ce-l urmăresc.

Acestea toate le fac dâșii fără vre-un principiu biblic, fără sistem de credință, fără o critică religioasă, întocmai ca omul fără pregătire.

Celui versat în Biblie, predicatorul sectar îi face impresia unui vorbitor buimăcit, care înșiră la vorbe, la fraze, fără să redea vre-o gândire religioasă, ci numai insulte și banalități.

Spre ilustrarea celor de sus, serviască următoarele experiențe: în comuna X se prezintă înaintea preotului un candidat la baptism. În fața alor două mărturii începe: „Domnule preot“, am venit să mulțănesc de religie. Vreau să mă pocăiesc, căci scrie evanghelistul Mateiu la cap. III. v. 2.: „Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor“. Preotul conștient se folosește de această ultimă discuție și-i replică: „Omule, vrei să te faci baptist, nu pocăiți! Pocăință adevărată poți face numai în legea noastră în care te-ai născut și botezat, mărturisindu-te preotului tău și împărtășindu-te cu sfintele Taine!“

„Inzadar“ — scris este, că trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu, decât de oameni — răspunse sectarul, cu un fanatism caracteristic tuturor sectarilor. Iată deci cât de competent tălmăcesc dumnealor Scripturile!

Acest fanatism stupid, pe care nu-l poți combate cu armele luminii, este de altfel patrimoniu comun al tuturor ereticilor, chiar în timpul creștinismului primitiv. Numai timpul și lumina științei și a culturii îi va putea scădea intensitatea.

Fanatismul sectar, ca pecetea unei novități religioase deplasate, este alimentat încă de interese materiale, ambiții simpliste personale de a ajunge și dobândi ceva rol de conducere în noua situație. Știința biblică a sectarilor și în special a bapțiștilor se reduce la

cunoașterea textelor de Scriptură invocate în contra Bisericii și a slujitorilor sfințiți. Atât numai. Textele le notează fie în „adunare”, fie „frații” le înseamnă din „farul mântuirii” acasă la el, fie din broșurile bibliotecii sectare „Cârmuitorul”. Tot asemenea procedează ceilalți sectari. Unii pe alții, se întruiesc sub conducerea predicatorilor și antemergătorilor adunării, în cunoașterea Bibliei și în vicleșugul explicării Ei în șenz sectar. Numai așa este cognoscibilă uniformitatea cunoașterii și identitatea atacurilor în ale Bibliei.

Sectarul pururea simulează sfințenia și știința Bibliei, fără să le aibă. Dacă ajung să discute cu vre-un preot în mulțime, tendința lor este să descopere neștiința preotului în ale Sf. Scripturi. Cu apucături farisaice, premeditate, urmăresc — dacă se poate — ridiculizarea persoanei sfințite în mulțime.

Eram odată martor ocular al unei astfel de discuții. Un baptist urmăria ridiculizarea preotului Y în vagonul unui tren.

În mijlocul mulțimii baptistul urmăria ridiculizarea preotului, prin punerea de întrebări biblice, pe capitote și versuri, în sens sectar. Preotul era în fața unei dileme. În curent cu textele biblice, observând cursa întinsă de sectar se folosi de metoda dialectică a Mântuitorului Hristos, dintr'un caz analog. (Math. XXI 25—27.) Situația prezentă o dilemă întrucât preotul dacă n'ar fi știut răspunde la întrebări precis în fața mulțimii — naintea lor ar fi rămas ridicol, — dacă ar fi putut răspunde recitând textele, chiar prin aceasta — în aparența publicului incult, — și-ar fi desmințit propria sa doctrină.

Baptistul voiă să combată folosirea tămâii la serviciile liturgice. Deaceea se provocă și întrebă pe preot să răspundă: Ieremia VI 20. „La ce-mi folosește tămâia adusă din Seba? Și trestia mirositoare din pământ depărtat? Arderile de tot ale voastre nu-mi sunt bineprimite. Și jertfele voastre nu-mi plac”. Preotul din chestie cunoscând cuprinsul textului, vedeă intenția rea a sectarului. Nu răspunse textul, pânăce baptistul va recită — ca un bun cunoscător al Bibliei — textul dela Apocalipsă VIII 3 „Si alt inger venise și stete la altar având tămâietoare de aur și i-se dete tămâie multă, ca să o dea rugăciunilor tuturor sfinților pe altarul cel de aur înaintea tronului. Și rugăciunilor sfinților se sul fumul tămâii din mâna ingerului înaintea lui Dumnezeu”.

Sectarul probabil a cetit acest loc, dar ca unul ce nu-i sprijină erezia l-a trecut cu vederea și nu-l știa recită. Baptistul observând neputința sa, căută să dea discuției altă direc-

ție. Preotul J. știa cauza și nu-l slăbea un moment. Baptistul nu putea răspunde. Preotul atunci i-a descoperit neștiința biblică și rătăcirea sectarului. În fine preotul recita ambele locuri, și ca dovadă le căuta în N. și V. Testament le arătă mulțimii confruntându-le și explicându-le bine în senz biserică. Prin aceasta baptistul a rămas demascat și rușinat. Mulțimea rămase satisfăcută de ignoranța și fari-seizmul sectar.

Alt caz despre felul cum cunosc și cum comenteară sectarii biblia, este următoarea experiență:

Stăteam odată înaintea primăriei comunale. Erau adunați mulți oameni. Mulți fumau. Rătăcise pe acolo și un baptist din altă comună. Din fire cum sunt sectarii porniți spre discuții malițioase, începù baptistul să ocărăscă pe cei prezenți, că dacă ar fi „pocăiți” atunci n'ar fumă și ar dobândi astfel raiul. Revoltat de atâta falsificare a adevărului l-am provocat să-mi spună locul din Biblie, în care se oprește fumatul. Sectarul începù îndată ca o flașnetă „Nici furi, nici cei porniți spre orice fel de înavuțire, nici bețivi nici fumători (înfruntători) nici răpitori nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu (I. Ep. c. Cor. V. 10). Sectarul vedem, că a falsificat chiar textul biblic. Li demascați falsul arătând mulțimii că fumător și înfruntător sunt cuvinte cu alt înțeles, ele nu pot fi substituite, nefiind identice nici sinonime: Numai orbia sectară este capabilă de astfel de pervertiri textuale.

În fine arătai punctul nostru de vedere cu privire la fumat. Apoi de ce se poate consideră fumatul drept păcat și legătura sa cu mântuirea.

Aceste cazuri, cred că sunt deajuns de elocvente cu privire la biblicismul sectar. Cunoașterea Bibliei de sectari atât de mult accentuată, este mai mult un prejudiciu, ca multe altele. Avem datoria deci să-l înfierăm precum se cuvine.

Ceeace ne privește pe noi preoții, idealul nostru nu poate fi o asemenea cunoaștința Biblicismul nostru să se cultive în apele științelor auxiliare, meditând și rugându-ne. Mai ales să ne conducem de criticismul biblic al ortodoxiei noastre. Printr'ânsul vom putea deosebi erezia de dreapta credință.

Este bine, ca preoțimea să cunoască bine și precis textele biblice la cari se provoacă sectarii și opunerea față de ele a textelor cari sprijinesc doctrina noastră. La aceste se mai pot adauge argumente de tradiție, raționale, etc.

Pentru înlăturarea sectarismului ne-am putea folosi și de mijloace indirecte. Astfel să

se popularizeze Biblia în masele largi populare și notarea textelor, cari dovedesc credința Bisericii, în cărțile sfinte, apoi contrapunerea acestora cu textele la cari se provoacă sectarii, însoțindu-le cu explicări populare.

Aceasta s'ar putea face în „Școala de Duminecă, pregătind în felul acesta și elementele noastre bune pentru dialectica sectară. Lucrarea, aceasta n'ar fi grea — din experiență grăiesc — deoarece sectarii atacă anumite puncte răslețe de credință, fără vre-un sistem ordonat.

Astfel arma îndreptată de sectarii în contra dreptei credințe, se va întoarce împotriva rătăcirii lor. „Dar nu vor înainta mai departe; pentru că nebunia lor va fi învederată tuturor“. (II. Ep. c. Timoth. III, 3.)

Pr. Ștefan R. Lungu.

Evanghelizarea sufletelor.

— Sfințirea bisericii din Igrăș. —

Principiile învățături religiei creștine ortodoxe formează izvorul de lumină de unde se adapă creștinii noștri. Lumină coborâtă pe pământ de Mântuitorul Cristos este ca roua care înviează pajiștea arsă de soare și ca ploaia care, adapă holdele vestejite de dogoreala secetei de vară.

Domnul n'a venit pe pământ cu fulgere și trăsnete, el n'a ascuțit sabie să tale și să risipească truda oamenilor muncitori, ci el, Domnul Hristos a venit și ne-a adus iubirea și pacea. Și acest cuvânt al adevărului evanghelic, este mai puternic decât mil de oști și milioane de săbil. Din el a răsărit rodul credinței, care „îndelund rabdă și toate le suferă“. Deschideți cartea vremurilor și veți vedea ce minuni mărețe au săvârșit credința lui Isus Hristos. Apostolii au pecetluit-o cu moarte de martir, creștinii cei dintâi au perit în gurile leilor, în ghiarele fiarelor sălbatice, în văpaia cuptoarelor și în săbiile ostașilor.

Credința aceasta mai tare ca stânca de granit, este țaria învățurii Domnului și prin lumina virtuților creștine ne arată drumul fericirii. Flamura acestor învățături o poartă în mijlocul mulțimii urmașii apostolilor, Episcopii de azi cari au datoria de a picura balzamil vârtuților creștine în sufletele, ce se zbat în mocirla păcatelor. O solie, și un vrednic urmaș al sfinților apostoli, cari au purtat în lume lumina cunoștinței, este P. S. Sa Episcopul eparhiei noastre Dr. Grigorie Gh. Comșa care cu o vrednicie de admirat, coboară făclia lui I. Cristor în toate rosturile vieții omenești, ca ei oamenii să umble și să viețuească la lumina învățăturilor creștine.

Ultima vizitație canonică făcută de Episcopul nostru cu mare dor de-ași vedea fiii sufletești și a-le

împărtăși binefacerile ce vin dela bunul Dumnezeu, a fost în Bănat protopopiatul B.-Comloș. P. S. Sa a plecat din Arad, Miercuri în 12 Malu, după masă la oarele 4 însoțit de consilierii N. Păcățian, Ioan Cioară și S. Stana, în două automobile cu întinerarul spre Periam și Igrăș. Aflând vestea că P. S. Sa trece prin satele lor credincioși din Săcusigiu și Munar au făcut ovații de dragoste arhiereului lor, iar în orașelul Periam am intrat în sunetele dulci ale clopotelor dela toate bisericile.

La ivirea automobilelor, pomplerii dau onorurile și sună din goarnă anunțând sosirea înaltului prelat. Iar pe piața din înaintea preturei i-s-a făcut P. Sale o primire plină de dragoste, la care au luat parte locuitorii orașelului în frunte cu autoritățile bisericesti și civile. Pe pajiștea verde dintre bagrinii pieței, au fost așezate covoare frumoase în jurul cărora așteptau: Protopopul nostru Dr. Ștefan Ciorolan cu preoțimea tractului, corul nostru din Pesac condus de preotul Victor Fizeșan, primpretorul Dr. Pincu, comitetul nostru parohial condus de medicul Dr. Lața, reprezentanții bisericii romano-catolice și toate școlile din Periam.

Cel dintâi care binevențează pe P. S. Sa este primpretorul Pincu, care exprimă bucuria administrației că poate binevența în mijlocul lor pe reprezentantul religiei dominante din România mare, care vine să tragă brazde noi în ogorul sufletesc întelenit de bunurile materiale. Amintește despre Diaconovici Loga și alți învățați ce ne-a dat Banatul; vorbește apoi frumos și cuminte părintele protopop Dr. Ștefan care binevențează pe înaltul stăpân în numele protopopiatului B.-Comloș și accentuează că, poporul de aci ajuns în vârtejul bunătăților pământesti simte un fel de sufocare sufletească și-și întinde brațele spre izvorul luminii divine. Toate planurile gândurilor și idealurile acestui popor dăruit de Dzeu cu multe bunuri materiale, — fiind că i-se scade focul credinței — se termină cu un suspin. Crede și este sigur că Pronia cerească la aceste vremuri noi ne-a trimis om nou în persoana P. S. Sale care, va aprinde din nou focul sacru al credinței străbune în sufletele poporului nostru din aceste părți.

Protopopul romano-catolic salută pe P. S. Sa în numele credincioșilor săi, urându-i spor la munca ideală ce îndeplinește pentru mărirea lui Dumnezeu și mântuirea poporului. În numele comitetului parohial ortodox vorbește cu multă însuflețire președintele Dr. Lața.

Răspunde respicat și cu voce puternică părintele Episcop, spunând că, n'a venit să caute voia Sa, ci vocea datoriei episcopesti, de a predica evanghelia la toată făptura lui Dumnezeu. Căci precum florile se îndreaptă spre soare și apele spre mare, așa și sufletele noastre își îndreaptă aspirațiile către Acela de unde vine tot darul desăvârșit. În temeiul acestor adevăruri P. S. Sa roagă pe toți creștinii de aici să tră-

iască în armonie creștină, căci toți suntem alui Hristos. Împărtășind binecuvântarea lui Dumnezeu asupra tuturor celor prezenți, după o întreținere scurtă cu căpeteniile lor, în acordurile cântecelor intonate de corurile din Pesac, și cel nemțesc din Periam urcăm în trăsurile Igrîșenilor pentru a ne deplasa în comuna lor.

Trecem printre lanuri bogate de grâu și primăveri. La hotarul comunei Igrîș suntem așteptați de reprezentanții administrației cu trăsuri multe la care sunt înhamate câte 4 cai frumoși. Apoi 12 călărești îmbrăcați în costume frumoase de călușeri. Părintele Episcop este binevenat de secretarul comunal N. Micu, P. S. Sa își arată bucuria sufletească că poate satisface dorul Igrîșenilor de a-și sfînti biserica. Îi îndeamnă pe toți să fie la legea românească cu tărie și mai mare ca în trecut.

Intrarea în comună se face în mod triumfal. Strada principală este împodobită cu ramuri de verdeață, drumul este presărat până la sf. biserică cu iarbă verde, iar în mai multe locuri sunt ridicate arcuri de triumf cu diferite inscripții ca: „Întru mulți ani Stăpâne” Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului etc. În ușa bisericii P. S. Sa este întâmpinat de cei doi preoți al Igrîșului, Ioan Hălmăjan și Virgil Negru, îmbrăcați în odăjdii, cu crucea și sf. evangelle. Cuvântul de binevenire îl rostește părintele Negru, care într-o limbă frumoasă și prin cuvintele înțelepte exprimă bucuria poporului din comuna Igrîș, care azi are fericirea de-a primi în locașul Domnului pe acel-ce vine întru numele lui Hristos ca, s-aducă darul și binecuvântarea lui Dumnezeu asupra bisericii și fiilor săi. După răspunsul P. S. Sale intrăm în sf. biserică și facem vecernia după tipicul rusaliilor.

Peste noapte părintele Episcop poposește la preotul nostru Negru, iar suita sa la preotul Hălmăjan.

Igrîșul este o comună mare, cu țărani bogați, amintim pe plugarul Cionca, care are 350 holde de pământ, ține 12 pluguri pentru lucrul pământului. Poporul este robust și isteț, se ține de religia ortodoxă afară de 130 suflete uniți cari își au parohie, biserică și preotul lor.

Vineri în 13 Mai l. c. în ziua înălțării Domnului, se efectuează sf. liturgie împreună cu sfințirea bisericii din Igrîș. Pontifică P. S. Sa Episcopul Grigorie care ești așteptat de preoții îmbrăcați în odăjdii, la poarta din curtea bisericii. În serviciu P. S. Sa este secundat de P. C. M. Păcățian asesor-ref. cons. Dr. Gh. Cloroian protopopul tractului, preoții: Hălmăjan și Negru (Igrîș), I. Popovici (S.-Nicolau-Mare), S. Stana (Arad), Vermeșan (Pasac), Sebesan (B.-Comloș), protodiaconul I. Cioră referent cons. (Arad).

Serviciul divin s'a început cu sfințirea apei, spălarea sf. prestol așezarea moaștelor a celor 4 evangheliști; ungerea cu sf. mir și încunjurarea bisericii cu cetirea celor trei evanghelii, rugăciunile prescrise și ungerea sf. biserici cu sf. mir, apoi sa început sf. liturgie, care decurge în mod evlavios, de și

sfânta biserică se dovedește a fi prea mică pentru marele public, pe care nu-l poate cuprinde. Răspunsurile liturgice le cântă în mod armonios și cu o precizie rară, corul mixt al Igrîșenilor compus din 180 persoane. Face impresie foarte plăcută îmbrăcămintea de port național de-o eleganță rară a coristelor. Acest cor este instruit de țăranul bănățean din Merclina Nestor Miclea și azi este condus de tânărul țăran Ioan Galu din Igrîș. Ținem să relevăm aici meritul și vrednicia preoților noștri de aici Ioan Hălmăjan și Virgil Negru cari, prin înfăptuirea acestui cor au ridicat prestigiul comunei lor și au legat pe credincioșii mai mult de serviciile divine. Dorim ca această faptă a lor să fie imitată de toți preoții eparhiei noastre, unde nu sunt coruri.

La priceasnă P. S. Sa înconjurat de preoții celebranți au ieșit înaintea sf. altar și a rostit cu verva sa cunoscută predica, pe care am publicat-o în numărul trecut al acestei reviste. Această predică rostită cu multă putere de convingere a fost ascultată cu mare sete și credem că va avea efect mulțumitor în viața sufletească a Igrîșenilor.

După sf. slujbă au urmat recepțiile la locuința părintelui Negru. Primul a salutat în numele prefecturii pe P. S. Sa, primpretorul Pincu, în numele clerului din protopopiat a vorbit protopopul Cloroianu. În numele religiei gr. kat. a vorbit preotul Sigarteu, iar în numele nemților rom. katolici a vorbit în latinește preotul din Sânpetru, Dr. Juhas. Apoi avocatul Dr. Demian și învățătorul Arsici. P. S. Sa Domnul Episcop a răspuns tuturor în cuvinte izvorite din inimă curată accentuând celor de altă confesiune, că toți urmărim idealul creștinesc, decât că mergem pe diferite cărări; țelul însă este unul pace și iubire între oameni.

Apoi a urmat banchetul dat de Igrîșeni în onoarea P. S. Sale părintelui Episcop. Aici s'au rostit mai multe toasturi. Cel dintâiu a vorbit P. S. Sa, care ridică paharul pentru sănătatea M. S. Regelui Ferdinand, care s'a identificat în mod înălțător cu aspirațiile neamului românesc. Publicul ovaționează îndelung, iar corul întonează: La mulți ani.

Apoi toasturi primpretorul Pincu pentru P. S. Sa Episcopul Grigorie, care fără a cruța nici o ostenală, duce lumina evangheliei cu mare însuflețire pe meleagurile bănatului. Ureează înaltului prelat viață lungă ca să se bucure de roadele ostenețiilor de acum. Publicul aplaudă frenetic manifestând multă iubire față de arhierul lor iubit. Mai vorbesc: Virgil Negru, pentru suita P. S. Sale, preotul Vermeșan pentru administrația română reprezentată prin primpretorul Pincu, dl Oarșa pentru confesiunile minoritare, Dr. Ștefan Cloroianu pentru corul, care a ridicat așa de mult nimbul praznicului dela Igrîș și părintele Hălmăjan aduce mulțumirea și devotamentul Igrîșenilor în fața P. S. Sale părintelui Episcop, care a știut să învio-

reze sufletul lor prin serviciile divine și cuvintele rostite la sărbătoarea sfințirii bisericii lor.

Mulțumiți toți creștini, și într'o însuflețire creștinească, P. S. Sa ridică masa și urmat de suita sa și preoții locului face vizită la mai mulți țărani din comună fără deosebire de stare materială, fapt ce produce impresie foarte adâncă asupra locuitorilor. Iar la oarele 5½ în ovațiile publicului, călăreții și căruțele Igrîșenilor ne duc spre Sarafola.

Conferință

cețită în colegiul de primăvară a preoșimii tractului Timișoara.

„Mergând învățați“..

(Urmare și fine.)

Căci privind cu ochii sufletului nostru la greutățile și înprejurările măștere între cari au lucrat și au știut să adune în jurul sfințelor altare pe credincioșii lor, venerabilele figuri încăruntite, ale generațiilor, cari ne-au luat înainte; noi cei mai tineri, apucați de vremi mai prielnice în multe privințe, putem ceti în opera realizată de ei ca n'tr'o carte de idealism și întărire sufletească. În munca acestora vom afla de câtă abnegațiune au fost capabili. Căci și atunci când la aparență au fost învinși, smeriții popi valași au biruit prin greutatea crucii lor purtată fără sminteală.

Și ne descoperim cu reverință în fața lor!
Alte vremuri?

Dal Dar și acestea vremuri așteaptă dela preot să fie părinte, să știe mângăia, încălzi, lumina și inspiră gânduri și fapte bune acolo unde i-și îndeplinește sfânta misiune de mucenic al lui Hristos. Considerând toate acestea nu te vei lăsa ispitit de obiceiul blazat al vremii, care ar desbrăca pe preot de criteriile unei vieți evanghelice și ar cerca să-l înfățișeze ca figură laicizată, absorbită de duhul materialismului.

Veți fi mândru de misiunea ideală în serviciul căreia stați iar în fața micilor inconveniențe trecătoare veți cânta cu poetul:

„Plâng — eu știu — dar nu mă plâng
Mă'ndolesc dar nu mă frâng
Gândurile morții“.

Vel lupta deci căci iarăși poetul te'ndeamnă:

„Luptă e viața deci te luptă
Cu dragoste de ea cu dor,
Trăiesc acei ce vreau să lupte
Iar cei mișei se plâng și mor“.

Și ca pe un fond viu va reflecta în sufletul tău sfântul îndemn al lui Hristos: „Ci îndrăzniți eu am biruit lumea“.

Iar ca să poți birui, să poți face adevărate servicii credincioșilor tăi, trebuie să te lupti și să te biruești, să te îndreptezi și curățești pe tine însuși întâi?

„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl Vostru cel din ceruri“.

Preoții ca vestitori ai cuvântului lui Dumnezeu au prima datorie să arate lumii cu cuvântul și cu

fapta calea mântuirii — zice un slujitor al altarului — deci nu pot uita nici măcar pe o clipă porunca cea mai mare, cea mai esențială a misiunii lor de a învăța

Iar ca să învețe pe alții, trebuie să fie în primul loc ei învățați.

Sectele rod mereu la temelia adevăratului creștinism.

Pe întreg pământul românesc în jurul sfințelor altare rolesc astfel de creștini rătăciți, deghizați în misionari, blânzi lupi înbrăcați în piele de miel, cărora nu le poți opune și impune nici decât cu mulțimea slujilor, ci numai cu puterea cuvântului și curățenia vieții.

Și dacă se motivează în diferite feluri sporirea răului, rămâne cert că principala pricină a lăzării sectelor este lipsa de educație religioasă a poporului vostru, care este lăsat să se hrănească sufletește și azi în mare parte din superstițiile trecutului.

Școala primitivă a catecumenatului din tinda bisericii, cu roadele ei binefăcătoare, reinviată conștient și în catehizații la cei mici și exortări la cei mari, — după indicații schițate în revistele bisericești, — poate justifica numai atribuțiunea decorativă a misiunii învățătoare a preotului.

Pe lângă dispoziția sufletească congruentă cu percepțiile evanghelice un slujitor al altarului va trebui să fie și un om zelos, care ca-și albina neobosită să-și adune hrană în magazinele intelectului.

Ca să poată suplini ceea ce n'a putut primi în școală, iar ce a primit să consolideze, să aprofundeze și lărgască își va fortifica conștiința preoțească printr'o sistematică și intensivă cultură bisericească, întregind apoi cu tot ceea ce îl poate fi de folos din rezultatele științei pozitive și înțelepciunea omenească.

Numai așa ne vom putea apropia de idealul misiunii noastre, după ce se va dovedi și preface înălțarea individualității fie căruia în parte pentru Hristos.

Numai așa se va schimba și concepția generală că preoția ar fi în primul loc o carieră rentabilă ușoară în care nu trebuie să muncești, cu felul semnificativ al marelui Tomas Carlyle, care vede în adevăratul preot: „Un fel de profet, care trebuie să aibă înrânsul o lumină de inspirație. El cârmuește adorarea poporului. El este trăsura de unire cu nevăzutul. Dar un preot, care nu este de loc astfel, este un caracter, de care mai bine să nu vorbim“.

Gândind la credința și voința nesovăielnică a sfinților apostoli cari au zdrobit uriașe piedeci, ce li s'au pus în cale nici noi nu putem sovăi o clipă.

La răspântiile epocale ale vremii, biserica prin slujitorii ei trebuie să indice drumul drept al vieții cinștite, morale.

Noi generația de azi trăim strălucitele zile ale unor vremi visate. Pentru canalizarea apucăturilor rele, ale unor excese și rătăcirii, din zilele noastre pentru readucerea oilor răpite din staulul adevărului răspunderea cade și asupra noastră, cari avem rolul de cimentare a nisipului în marea operă de consolidare și întărire morală a uriașului Edificiu al neamului.

Fie ca aceasta întrunire să fie nu numai prilej de solidaritate colegială ci în primul loc binevenită ocaziune de întărire în convingerile și credința noastră în Hristos prin taina sfintei cuminecături, în care scop ne-am întrunit azi.

Iar reînțorși la altarele bisericuțelor noastre să trăim o cât mai intensivă viață duhovnicească, a tre-

zirii, a reînprospetării în suflète a d-zeeștii porunci: „Mergând învățați”...

Să cerem deci peste slabele noastre puteri, peste gândurile și străduințele noastre grația d-zeească, ca reînforși la vetrele noastre să putem lupta cu succes „contra veacului lumii acesteia”; stând în sfârșit în fața dreptului judecător să putem spune cu conștiința împăcată cu Hristos: „Arătat'am numele tău oamenilor”. — „Lucrul am săvârșit, care ai dat mie ca să-l fac”.

Timișoara, 1926.

Melentie Șora, preot.

Răsplata muncii.

Sărbătorirea pâr. G. Sălăjanu din Timișoara.

Cel ce va cercetă, cu gândul, satele românești, și cine cunoaște sub raportul referințelor bisericești legătura dintre preoți și credincioșii lor, va afla cu durere, multă animositate, aversiuni, ba chiar și sporadice crize acute și dureroase porniri și stări încordate.

Ca un paradox al acestor nefaste stări, — justificate, — credincioșii ortodoxi ai parohiei Malere din Timișoara prin serviciul liturgic festiv, aranjat în 9 Maiu a. c. întru sărbătorirea părintelui lor sufleteș, au dovedit că aici sunt alte raporturi și alt fel de sentimente pentru sfânta biserică și slujitorul ei.

Gestul de atențiune delicată făcut de filii sufletești din prilejul celor 45 ani de serviciu în ogrorul lui Hristos și în special al unui sfert de veac petrecut în slujba sfântului altar aici în Timișoara a preotului lor, șterge multele umiliri și nedreptăți, ce i-s'au putut aduce unui „popă valah” în trecut și i-se pot aduce unui preot în zilele noastre.

Când te gândești la atâtea banchete comandate, la atâtea festivități de paradă rigidă, în cari se complice firea noastră, ce satisfacție a putut avea smeritul preot îmbătrânit în cinste, muncind tăcut, fără reclamă, apărând „sărăcia și nevoile și neamul”, sărbătorit într'o caldă atmosferă de iubire și recunoștință, înjghebată în mod spontan și sincer?

Este știut, că un preot dacă este smerit nu poate fi nedemn. Și sfinția Sa pâr. Gavril Sălăjanu s'a învrednicit de iubirea credincioșilor lui, tocmai pentru că a știut armoniza smerenia cu demnitatea.

În sfera lui de activitate Sfinția Sa a susținut și apărât în mod inteligent prestigiul preoțesc cu cuvântul și fapta sa.

La banchetele și serbările oficiale de obicei se rostesc discursuri „magistrale”.

La sărbătorirea părintelui din Malere — la care a luat parte pe lângă filii lui sufletești toți reprezentanții autorităților — au vorbit printre simple și sincere cuvinte și lacrimile. Au grăit lacrimile iubirii, ale grațitudinii.

Născut pe una din arcuitele ponoare de nord ale Munților Apuseni, crescut în atmosfera curat creș-

tinească, în casa unui țăran cu frica lui Dumnezeu, atras spre învățătură, după multe suferințe, — împreunate la un copil sărac cu studiul, — a fost învrednicit să fie ucenic și slujitor la altarul Domnului, în mai multe frunțase parohii, iar de un sfert de veac într'una din parohiile aflătoare în capitala Banatului.

Dacă mulți din cei ce termină studiul teologic în huzur azi, — sub raportul împrejurărilor în cari au studiat atunci seminaristii, — li-e rușine să îmbrace haina preoțească Gavril Sălăjanu a fost fericit că poate fi preot și tocmai dragostea lui pentru altar și dispoziția lui sufletească congruentă cu misiunea evanghelică, și alte abilități pastorale l'au ajutat să poată câștiga încrederea și dragostea enoriașilor săi.

În cadrul strâns al acestor rânduri silueta complexă a vieții și activității Sfinției Sale este imposibil a se schișa.

Notă semnificativă?

Sunt ocaziuni, de cari se folosesc unele fețe simandicoase ca să-si poată plimba ostentativ decorațiile și alte semne distinctive la vedere.

Sfinția Sa nu este dintre aceștia!

Manifestația spontană de sărbătorire din 9 Mai a. c. este, pentru Sfinția Sa Veteranul paroh al cartierului Malere, Gavril Sălăjanu, adevărata distincție: *Răsplata muncii*

Timișoara 1926.

Melentie Șora, preot.

Preot ortodox Baptist.

Aceasta este o inovație, care tălmăcește un mister și pe care nu este capabil decât un papistaș să-o explice.

Nu mă mândresc că am aflat o concepție atât de stupidă în jurul căruia un nătăflet își risipește entuziasmul; scriu însă pentru că acesta are avantajul, de a mă oferi în felul acesta lumii batjocoritoare. Însă o nimerește ca măgarul în cotețul de găini.

Natura ca să-și parodieze creațiunea umană a inventat pe papistași. Unul dintre aceste specii ale ironiei creatorului este Petru Panda notar în Zăbălț, care nu-l mai puțin ca nătărău și care a speculat această inovație coruptă.

Ceeace pot preciza este că mi-se afirmă de dușman neîmpăcat; apoi cu mijloace meschine de linguire și calomni începe să mă denunțe superiorităților, că am legături intime și materiale cu Bapțiștii. Apoi îmi reține o epistolă recomandată 21 de zile; după ce a văzut că urmăresc epistola, nu a îndrăznit să o violeze, ci o duce majestos oficiului Protoprezbiterial rugându-se ca să-o desfacă acolo, că va face o surprindere Pâr. Protoprezbiter, având firma convingere că epistola conține o chitanță despre o sumă de bani, ce o pot ridica la Bapțiști. Mai spune că o face aceasta în calitate de de agent de urmărire, (cu

drept de control asupra bis. ort. contra statutului organic).

Prea Onoratul fiind informat înainte, a fost pregătit pentru a-l face o salată bună a la Roma, desfășurând epistola și aflând contrariul se blamează teribil în fata unor Domni ce erau de față.

Firește că acest agent de urmărire nu știe cu o lotă în plus peste aceea ce a auzit dela alți dușmani ai mei, cari îl poartă de căpăstru.

Astfel Dl autoritate de control vine satisfăcut acasă, cântând automatic pe o melodie funestă criza de război.

Ignatie Dihor Zăbraț.

INFORMAȚIUNI.

„Unirea” din Blaj. Unirea din Blaj face confesiune de credință politică, documentând, — bineînțeles după mentalitatea clarissimilor domestici de pe Târnave — că, românii de legea uniată nu pot merge în alegerile recente decât cu fracțiunile partidului rămase sub șefia dlui Maniu. Cu ajutorul acestui partid voesc frații noștri înstrăinați să-și facă Mitropolie și facultate teologică în București, și episcopii în Cluj și Baja-mare. Ce zic ortodoxii noștri la toate acestea?

Dărnice. Papa a dat o jumătate milion pentru propagandă contra Patriarhului nostru. Șiretul papă a crezut că prin asta va împintena activitatea pasiviștilor. Dar cu papa își papi și omenia. (din „Cuv. Pop.”)

Invențiile unui țaran. Teodor Toderaș, fiu de țărani români din satul Filidul de jos, județul Cluj, învățase puțină ceasornicărie, dar a părăsit-o și s'a apucat mai târziu de morărit. Când n'avea de lucru la moară, meșterea uneori nopți întregi, felurite roți și alte rucuri, despre care oamenii satului spuneau că nu pot fi „curate”. A făcut, între altele, o moară mică, mai mult o jucărie, cu un meșteșug în care roțile se învârtesc de sine, fără apă și fără putere electrică. A făcut apoi o încercare de a construi un automobil care să meargă numai prin puterea mașinei fără benzină. Construcția se spune că a reușit. Dar fiind că îi trebuiau roțițe, șuruburi, cauciuc și alte aparate scumpe, și fiindcă nimeni nu voia să-i împrumute bani, Toderaș a greșit și a falsificat niște cambii să-și cumpere uneltele trebuincioase. Falsificarea descoperită, Toderaș este arestat în închisoarea din Cluj, de unde va scăpa peste câteva săptămâni. Pentru invenția sa i se ofer sume însemnate de bani; dar Toderaș, care azi e de 32 de ani vrea să plece în America, la fabricantul vestit de automobile, Ford. Americanul l-a invitat, prin două scrisori, să meargă în fabrica sa din New-York.

† **Gheorghe Mărzescu.** Cu funeralii naționale în a fost înmormântat Vineri în 13-V. în orașul său natal, Iași, fostul ministru al justiției, *Gheorghe Mărzescu*, încetat de viață, după lungi suferințe, într'un sanator din capitală. Mort în vârsta nbla de 50 ani, G. Mărzescu și-a slujit țara cu rar devotament, atât ca primar în Iași, cât și ca ministru pe timpul războiului și după aceea, în guvernele partidului liberal. În omul de mare talent și rodnică muncă, partidul liberal și Țara pierde pe unul dintre stâlpil săi.

Concurs repețit.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. **Grocna**, tractul Buteni, se publică concurs cu termen de 30 zile. Beneficiu: Sesia parohială întregită, bir și ștote legale. Intregire de salar dela stat.

La concurs sunt admiși și cu cval. de cl. II-a, iar în lipsa acestora și cu cval. de cl. III-a.

Reflecții sunt poftiți a se acomoda dispozițiilor regulamentului referitor la îndeplinirea parohiilor vacante.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu: *F. Roxin*, protopresbiter.

3-3

Publicațiune de licitație.

Pe baza aprobării Ven. Consistor No. 2072/926 în ziua de 6 Iunie a. c. ora 11 a. m. se va ținea licitație cu oferte închise în localul școlii din *Luguzdu* pentru darea în întreprindere a zidirii sfintei biserici.

Ofertele cari nu sunt în regulă și sunt sosite chiar prin postă, mai târziu nu vor fi luate în considerare.

Ofertantul trebuie să fie cetățean român și să aibă îndreptățirea de a executa asemenea lucrări în conformitate cu legea industrială.

La oferte se va anexa un vadlu de 10% în numărul ori în hârtii de valoare recunoscute de stat.

Planul, devizul de spese și condițiile se pot vedea la of. parohial din loc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrarea aceluia întreprinzător care-i oferă mai multă garanță morală și materială.

Licitanții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

Luguzău, la 17 Mai 1926.

Comitetul parohial.

Publicațiune de licitațiune.

În ziua de 30 Maiu a. c. ora 11 a. m. se va ținea licitație cu oferte închise în localul școlii din *Fiscuț* pentru darea în întreprindere a reparării și renovării sfintei biserici ort. rom.

Ofertele cari nu sunt în regulă și sunt sosite chiar prin postă mai târziu nu vor fi luate în considerare.

Ofertantul trebuie să fie cetățean român și să aibă îndreptățirea de a executa asemenea lucrări în conformitate cu legea industrială.

La oferte se va anexa un vadlu de 10% în numărul ori hârtii de valoare recunoscute de stat, după suma de 650.000 Lei, suma totală a întreprinderii.

Planul devizul de spese și condițiile se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrarea aceluia întreprinzător care-i oferă mai multă garanță morală și materială.

Licitanții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

Fiscuț, la Maiu 1926.

Comitetul parohial.

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.